

بررسی روش انجام تجمیعی پروژه (Integrated project Delivery) و مقایسه توافقنامه های قراردادی موجود

امیرحسین امیرارجمندی^۱، میلاد اقتداری^۲، طهماسب مظاهری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده عمران، گرایش مهندسی و مدیریت ساخت

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده عمران، گرایش مهندسی و مدیریت ساخت

۳- استادیار، دانشگاه تهران، دانشکده عمران، گرایش مهندسی و مدیریت ساخت

E-mail: Amirarjmandi@ut.ac.ir

خلاصه

در چند دهه گذشته متخصصان و محققان همواره در پی ارائه رویکردها و روش های مناسب در جهت تکمیل و حل نواقص سیستم های انجام پروژه بودند. مشارکت ناقص بین عوامل در سیستم های انجام پروژه سبب پیدایش روش های ابداعی نظیر Partnering و Project Alliancing بر پایه Relational Contracting در دو دهه گذشته شد و موفقیت آمیز بودن این شیوه ها زمینه ساز ظهور روش انجام تجمیعی پروژه (IPD) گشت.

انجام تجمیعی پروژه (IPD) روشی است که با تجمیع کردن تیم پروژه و تشریک مساعی بین عوامل پروژه سعی در بهبود خروجی پروژه دارد. در سال ۲۰۰۷ این رویکرد با اهداف توجه به منافع مشترک (رابطه برنده-برنده)، ایجاد اعتماد و همکاری متقابل، مشارکت زودهنگام عوامل کلیدی پروژه و تقسیم صحیح ریسک و پاداش ارائه گردید.

با وجود مزایای وافر اصول IPD، وضعیت پذیرش فعلی آن توسط صنعت ساخت به دلیل عدم آشنایی کافی کاملاً مشخص نیست. پروژه های محدودی با استفاده از IPD انجام شده اند اما همین تعداد کم مزایای این روش را اذعان می دارند. در تحقیق حاضر ابتدا پایه و اساس روش مذکور تشریح می شود و مسئولیت های کارفرما، مشاور و پیمانکار در فاز های مختلف انجام پروژه بیان می گردد در انتها سه توافقنامه های قراردادی مطرح در IPD از نقطه نظر تخصیص ریسک، هزینه و بیمه ارزیابی می شود.

کلمات کلیدی: قرارداد، IPD، روش انجام پروژه، مشارکت

۱. مقدمه

قراردادهای متعارف (Design-Bid-Build) از سال ۱۹۴۰ به صورت گسترده مورد استفاده قرار گرفته است ولی با پیچیده و تخصصی شدن صنعت ساخت، تفکیک فرایندها صورت گرفت که از ابتدا تا انتهای پروژه بوسیله یک سازنده ارشد هدایت شود [8]. در سال ۱۹۶۰ سیستم مدیریت اجرا (Construction management) با هدف حل مشکلات مجزا بودن عوامل، هزینه بالا بدلیل عدم همکاری و ناکارآمدی سیستم پیشین ارائه گردید ولی نتوانست همکاری کامل بین تیم پروژه ایجاد کند و طراحی و اجرا را کاملاً هماهنگ کند [11]. در سال ۱۹۹۰ سیستم طرح و ساخت (Design-Build) معرفی شد و تحقیقات، برتری این سیستم را نسبت به سیستم متعارف از نظر زمان، هزینه و کیفیت نشان داد [10]. در دو دهه اخیر سیستم مشارکتی (Partnering) به عنوان یک رویکرد ابتکاری جهت پیشبرد پروژه در صنعت ساخت معرفی گردید که با بهبود کنترل زمان و هزینه، ریسک افزایش زمان و هزینه را کاهش می دهد. همچنین فرصت ابتکار را بوسیله ارتباط آزاد، اعتماد بین عوامل پروژه، ایجاد نگرش برنده-برنده و تطبیق و همراستایی اهداف در حوزه مهندسی ارزش و بهبود قابلیت ساخت ایجاد می کند [5]. در همین زمان یک روش انجام پروژه به عنوان Project Alliancing در پروژه های زیرساختی استرالیا بکار گرفته شد که نتایج مثبتی را در پی داشت و منشا و اساسی برای ظهور IPD در آمریکا شد. Project Alliancing با رویکرد همراستایی انگیزه و هدف تیم پروژه بواسطه تقسیم ریسک و پاداش، مشارکت زود هنگام تمام عوامل و قرارداد چند جانبه به دنبال بهبود خروجی پروژه است [6].